

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

HU

01/2024. vélemény

(az EUMSZ 322. cikkének (1) bekezdése szerint)

**a Nyugat-balkáni Reform- és
Növekedéstámogató Eszköz
létrehozásáról szóló európai
parlamentari és tanácsi
rendeletre irányuló javaslatról
[Intézményközi referenciaszám:
2023/0397(COD), 2023.
november 8.]**

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	01–09
Háttér	01–03
A vélemény hatóköre és korlátai	04–09
Hatókör	04–07
Korlátok	08–09
Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek	10–56
Indokolás	10–11
A nyugat-balkáni országok igényeinek felmérése	10–11
I. fejezet. Általános rendelkezések	12–19
Az eszköz célkitűzései	12–14
A támogatás előfeltételei	15–19
II. fejezet. Finanszírozás és végrehajtás	20–29
Az uniós költségvetés növelése	22–23
A források elosztása	24–28
Eltérések a költségvetési rendeletről és az NDICI-rendeletről	29
III. fejezet – Reformprogramok	30–45
A nyugat-balkáni országok által benyújtandó reformprogramok	30–36
Előfinanszírozás	37
Rendkívül kedvezményes kölcsönök	38–42
Nyugat-balkáni beruházási keret (WBIF)	43–45
VI. fejezet. Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme	46–52
Az Európai Számvevőszék ellenőrzési jogai	46–49
Nemzeti belső kontrollrendszerek és nemzeti ellenőrző hatóságok	50–52
V. fejezet. Nyomon követés, jelentéstétel és értékelés	53
VI. fejezet. Záró rendelkezések	54
Pénzügyi kimutatás	55–56
Záró megjegyzések	57–60

Mellékletek

I. melléklet. Az e véleményhez figyelembe vett korábbi számvevőszéki jelentések és vélemények

II. melléklet. A javaslat, illetve az IPA III rendelet célkitűzéseinek összehasonlítása

III. melléklet. A Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszközzel szülő rendelet hatálybalépését követően megkötendő megállapodások

IV. melléklet. Eltérések a költségvetési rendeletről és az NDICI-rendeletről

V. melléklet. A nyugat-balkáni országok felkészültségének áttekintése a pénzügyi ellenőrzés területén

Bevezetés

Háttér

01 Hat nyugat-balkáni ország – Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó¹, Montenegró, Észak-Macedónia és Szerbia – a 2000-es évek eleje óta törekszik az uniós tagságra. Az uniós csatlakozás egyik feltétele a működő piacgazdaság. Már sok éve az általános megítélés, hogy a nyugat-balkáni országoknak az Unióhoz való gazdasági felzárkózása nem kielégítő². Az Európai Unió a bővítési folyamat részeként pénzügyi támogatást nyújt a nyugat-balkáni országok társadalmi-gazdasági fejlődéséhez. Ez a támogatás a segítségnyújtás egyéb formáit egészíti ki, amelyek az uniós értékekkel kapcsolatos alapvető reformokat és az uniós joganyaggal való összehangolást mozdítják elő. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret részeként az Unió az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) keretében több mint 14 milliárd eurót bocsát a csatlakozás előtt álló országok rendelkezésére (beleértve Törökország támogatását is).

02 A Bizottság 2023. november 8-án javaslatot tett egy **Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz** létrehozására (a továbbiakban: a javaslat)³, a régióra vonatkozó új növekedési terv részeként⁴. Ez az eszköz 2024 és 2027 között újonnan **legfeljebb 6 milliárd euró** összegű támogatást nyújtana a hat nyugat-balkáni országnak. Az új növekedési terv a 2020-ban előterjesztett gazdaságélénkítési és beruházási tervben⁵ meghatározott gazdasági prioritásokra épül, és további lendületet ad azoknak.

03 A javasolt eszköz célkitűzésének „a regionális gazdasági integráció, az Unió egységes piacába való fokozatos integráció, a nyugat-balkáni gazdaságok társadalmi-

¹ Ez a megnevezés (e vélemény egészében ezt használjuk) nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999). sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

² 2023. évi közlemény az Európai Unió bővítési politikájáról, [COM\(2023\) 690](#), 2023.11.8., 11. o.

³ Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról, [COM\(2023\) 692](#), 2023.11.8.

⁴ A Nyugat-Balkánra vonatkozó új növekedési terv, [COM\(2023\) 691](#), 2023.11.8.

⁵ A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv, [COM\(2020\) 641](#), 2020.10.6.

gazdasági konvergenciája, valamint az uniós jogszabályoknak, szabályoknak, normáknak, szakpolitikáknak és gyakorlatoknak való megfelelés uniós tagság céljából történő felgyorsításának kell lennie”⁶. Az eszköz várhatóan 2024-ben lesz működőképes, a jogalkotási eljárás eredményétől függően.

A vélemény hatóköre és korlátai

Hatókör

04 A Bizottság 2023. november 8-án közzétette a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló javaslatát. A javaslat jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés 212. cikke és 322. cikkének (1) bekezdése, amelyek értelmében a jogalkotási folyamat részeként konzultálni kell az Európai Számvevőszékkal. A Tanács 2023. december 20-án kért hivatalosan véleményt a Számvevőszéktől, és felkérte a Számvevőszéket, hogy legkésőbb 2024. február 9-ig nyújtsa be véleményét. Az Európai Parlament 2024. január 25-én kért hivatalosan véleményt a Számvevőszéktől. Ez a vélemény teljesíti a konzultáció követelményét.

05 2023 júniusában a Bizottság közleményt tett közzé a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálatáról⁷, amelyet a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet módosítására irányuló javaslat⁸ kísért. Ez utóbbi többek között azt javasolta, hogy növeljék a többéves pénzügyi keret 6. fejezete (Szomszédság és a világ) keretében rendelkezésre álló finanszírozást. A megfelelő helyeken hivatkozunk ezekre a bizottsági dokumentumokra.

06 Véleményünk a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló jogalkotási javaslat és a kapcsolódó dokumentumok, többek között az indokolás és a pénzügyi kimutatás áttekintésén alapul. A Bizottságon belül konzultáltunk az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatóságával (DG NEAR) és a Költségvetési Főigazgatósággal (DG BUDG). Áttekintésünket – többek között az Európai Parlament Kutatószolgálatától származó – tanulmányok elemzésével is kiegészítettük. A vélemény figyelembe veszi az Unió

⁶ A javaslat (9) preambulumbekkezdése.

⁷ A Bizottság közleménye: A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata, [COM\(2023\) 336](#), 2023.6.20.

⁸ A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslat, [COM\(2023\) 337](#), 2023.6.20.

bővítési folyamatáról és a harmadik országoknak nyújtott pénzügyi támogatásról szóló korábbi különjelentéseinket és véleményeinket (lásd: [I. melléklet](#)).

07 Véleményünk bemutatja a jogalkotási javaslattal kapcsolatos nézeteinket, és a jogalkotási eljárást elősegítendő kifejti, hogy az uniós pénzeszközökkel való pénzgazdálkodás javítása érdekében hogyan lehetne egyértelműbbé tenni a javaslat egyes részeit⁹.

Korlátok

08 A Bizottság hatásvizsgálat készítése nélkül javasolta a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozását, és indokolásában kifejtette, hogy ennek oka „a javaslat politikai sürgőssége”¹⁰. Emiatt nem tudtunk teljeskörűen megalapozott véleményt nyilvánítani.

09 A Bizottság elemző dokumentumot tervezett kiadni, amely a kezdeményezés elfogadását követő három hónapon belül, azaz 2024. február 8-ig ismertetné „a javaslat (...) alapjául szolgáló bizonyítékokat”¹¹. Amikor azonban a Számvevőszék 2024. január 30-án elfogadta ezt a véleményt, a Bizottság még nem tette közzé a dokumentumot. Véleményünkben azt tehát nem tudtuk figyelembe venni.

⁹ Útmutató a módszertanunkhoz, Vélemények c. rész, 28–29. o.

¹⁰ A javaslat indokolása, 5. o.

¹¹ Uo., 5. o.

Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

Indokolás

A nyugat-balkáni országok igényeinek felmérése

10 A Bizottság közzétette az eszköz létrehozására irányuló javaslatot, és azzal együtt a Nyugat-Balkánra vonatkozó új növekedési tervről szóló közleményt. A közleményben a Bizottság hangsúlyozta, hogy a nyugat-balkáni országok Unióhoz való gazdasági felzárkózása „nem megfelelő”¹², máshol pedig „nem kielégítőnek”¹³ minősítette azt. Egy főre jutó GDP-jük az uniós átlag 30–50%-át teszi ki. Az új növekedési terv célja, hogy „jelentős mértékben felgyorsítsa a bővítési folyamat sebességét és a [nyugat-balkáni országok] gazdaságainak növekedését”¹⁴. Az eszköz négy pillérből áll:

- 1) az Európai Unió egységes piacával való gazdasági integráció fokozása;
- 2) a gazdasági integráció előmozdítása a Nyugat-Balkánon a hat nyugat-balkáni ország 2020-ban elfogadott gazdasági kezdeményezése, a közös regionális piac révén.
- 3) az alapvető reformok felgyorsítása;
- 4) a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz révén nyújtott pénzügyi támogatás növelése.

11 Az új növekedési terv a 2020-ban előterjesztett gazdaságélénkítési és beruházási tervben¹⁵ meghatározott gazdasági prioritásokra épül, és további lendületet ad azoknak. A Bizottság az eszközt a terv „központi elemének” tekinti¹⁶. A növekedési tervről szóló bizottsági közlemény kifejti, hogy a nyugat-balkáni gazdaságok Unióhoz való felzárkózásának fokozása érdekében miért van szükség a tervre. Rámutat továbbá,

¹² A Nyugat-Balkánra vonatkozó új növekedési terv, [COM\(2023\) 691](#), 1.o.

¹³ A javaslat indokolása, 1. o.

¹⁴ A Nyugat-Balkánra vonatkozó új növekedési terv, [COM\(2023\) 691](#), 1.o.

¹⁵ A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv, [COM\(2020\) 641](#).

¹⁶ A javaslat indokolása, 1. o.

hogy a növekedési terv és a javasolt eszköz intézkedései milyen különböző előnyökkel járhatnak a régió számára. Hatásvizsgálat vagy elemző dokumentum (lásd: [08.](#) és [09.](#) bekezdés) hiányában azonban nem tudtuk felmérni, hogy az eszközből nyújtandó 6 milliárd euró várhatóan milyen mértékben segíti elő az eszköz fő célkitűzéseinek elérését, azaz a nyugat-balkáni országok gazdasági integrációjának és az Unióhoz való felzárkózásának felgyorsítását.

I. fejezet. Általános rendelkezések

Az eszköz célkitűzései

12 A 3. cikk (1) bekezdésében foglalt általános célkitűzések a következők:

- a) a regionális gazdasági integráció és az Unió egységes piacába való fokozatos integráció felgyorsítása;
- b) a kedvezményezettek gazdasági Unióhoz való társadalmi-gazdasági konvergenciájának felgyorsítása;
- c) az uniós értékekkel, joggal, szabályokkal, normákkal, szakpolitikákkal és gyakorlatokkal való összehangolás uniós tagság céljából történő felgyorsítása.

13 A 3. cikk (2) bekezdésében felsorolt konkrét célkitűzések jobbra megfelelnek több, az IPA III¹⁷ keretében meghatározott célkitűzésnek. A célkitűzések összevetése ([II. melléklet](#)) azt is mutatja, hogy a nyugat-balkáni országok gazdasági reformjai, a regionális gazdasági integráció és az Unió egységes piacába való fokozatos integráció nagyobb hangsúlyt kap az eszköz keretében¹⁸.

14 Az eszköz létrehozására irányuló javaslat számos fontos szempontot olyan későbbi megállapodások – az eszközzel szülő megállapodás, a reformprogramok és a hitelmegállapodások – részeként kíván meghatározni, amelyeket csak a javasolt rendelet hatálybalépését követően fognak megkötni. Például csak a nyugat-balkáni országok kormányai által kidolgozandó reformprogramok (lásd: [30–36.](#) bekezdés) fognak részletes intézkedéseket meghatározni a fent említett konkrét célkitűzések

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2021/1529 rendelete](#) az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz létrehozásáról, 2021.9.15.

¹⁸ A 3. cikk (2) bekezdésének a), b), c) és d) pontjában meghatározottak szerint.

végrehajtásának módjáról¹⁹. A különböző bevezetendő megállapodásokat a [II. melléklet](#) foglalja össze.

A támogatás előfeltételei

15 Az 5. cikk az előfeltételek két csoportját határozza meg, amelyeket az országoknak be kell tartaniuk a támogatásra való jogosultsághoz:

- a) szükséges, hogy a nyugat-balkáni országok „továbbra is megóvják és tiszteletben tartásuk a hatékony demokratikus mechanizmusokat – többek között a többpárti parlamentáris rendszert – és a jogállamiságot, valamint biztosítsák az emberi jogok tiszteletben tartását, beleértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak tiszteletben tartását”;
- b) Koszovó és Szerbia „konstruktívan részt vegyen kapcsolataik normalizálásában”.

16 Az első előfeltétel az országok által a bővítési folyamat „alapkérdései” terén elért előrehaladáshoz kapcsolódik²⁰. Ez a rendelkezés megfelel a külső fellépések egyéb eszközeire vonatkozó hasonló rendelkezéseknek, és az egyik jogosultsági kritérium ahhoz, hogy a kedvezményezett országok az eszköz keretében finanszírozáshoz jussanak. A Bizottság megítélése szerint a nyugat-balkáni országok teljesítik ezeket az általános elveket.

17 A Bizottság nyomon követi az ezen „alapkérdések” terén megtett előrelépéseket, és az Unió bővítéséről szóló legutóbbi közleményében megjegyezte, hogy „számos bővítési országban történt némi előrelépés” az alapvető jogok területén. Rámutatott arra is, hogy „folytatódtak egyes negatív tendenciák, a nemi alapú erőszak változatlanul gyakori, miközben a média szabadságát továbbra is politikai és gazdasági érdekek akadályozzák, ami gyengíti a hatóságok feletti ellenőrzést, teret nyit a külföldi beavatkozás előtt, és aláássa az EU-val kapcsolatos kommunikációt”²¹. Emellett a nyugat-balkáni országokra vonatkozó legutóbbi bővítési jelentések²² tanúsága szerint a nyugat-balkáni országok felkészültsége az uniós jogi vívmányoknak az „igazságszolgáltatás és az alapvető jogok” területén történő alkalmazására a

¹⁹ A javaslat 11. cikkének (2) bekezdése és 13. cikkének (1) bekezdése.

²⁰ A 3. cikk (2) bekezdésének i) pontjában meghatározottak szerint.

²¹ 2023. évi közlemény az Európai Unió bővítési politikájáról, [COM\(2023\) 690](#), 9. o.

²² A Bizottság sajtóközleménye a [2023. évi bővítési csomagról](#)

„felkészültség bizonyos szintje”, illetve a „mérsékelt felkészültség” kifejezésekkel volt leírható.

18 A második előfeltétel aktív szerepvállalást tesz szükségessé a 2023. februári, a [Koszovó és Szerbia közötti kapcsolatok normalizálása felé vezető útról szóló megállapodás](#) és annak végrehajtási melléklete teljes körű végrehajtása érdekében. A Tanács azonban a közelmúltban „sajnálattal fejez[te] ki amiatt, hogy e megállapodást egyik fél sem hajtotta végre”²³, amint a javaslat 5. cikkének (1) bekezdésében szintén említett egyéb korábbi kötelezettségvállalásokat sem. Ez jól szemlélteti az eszköz előtt álló egyik kihívást.

19 Fontos, hogy a Bizottság az éves bővítési jelentések részeként továbbra is nyomon kövesse mindkét feltétel teljesülését, amint azt a javaslat 5. cikkének (2) bekezdése előírja. Ha egy ország megszegi a feltételeket, a Bizottság úgy határozhat, hogy visszatartja a pénzeszközöket. **A Bizottság és a jogalkotók azonban megfontolhatnák, hogy** az 5. cikk (2) bekezdésének utolsó mondatát a következő megfogalmazással tegyék egyértelművé: „A Bizottság határozatot fogadhat el, amelyben megállapítja, hogy ezen előfeltételek némelyike nem teljesül, és ~~mindenekelőtt~~ **ilyen esetekben** vissza **kell** tartania a pénzeszközök felszabadítását [...]”.

II. fejezet. Finanszírozás és végrehajtás

20 A tervek szerint az eszköz legfeljebb 6 milliárd euróval rendelkezik majd a 2024–2027-es időszakra nézve. Az eszköz finanszírozását a következőképpen tervezték:

- a) 2 milliárd euró vissza nem térítendő támogatás (vissza nem térítendő kifizetések, kölcsönökre vonatkozó céltartalékok és igazgatási támogatás) a többéves pénzügyi keret 6. fejezete (Szomszédság és a világ) keretében a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret felülvizsgálatának²⁴ részeként;
- b) 4 milliárd euró a pénzügyi piacok hitelfelvételi műveleteiből finanszírozott, rendkívül kedvezményes hitelek formájában (lásd: [38–42.](#) bekezdés).

21 Míg a jelenlegi többéves pénzügyi keret már így is több mint 14 milliárd eurót bocsát az előcsatlakozási támogatásban részesülő országok (köztük Törökország)

²³ A Tanács következtetése a bővítésről, 16707/23., 2023.12.12., 37. pont.

²⁴ A többéves pénzügyi keret módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányuló [COM\(2023\) 337](#) javaslat 1. cikkének (5) bekezdése és [I. melléklete](#).

rendelkezésére az IPA III. részeként, az új eszköz révén nyújtandó összegek jelentős mértékben (több mint 40%-kal) megnövelik a nyugat-balkáni országok számára előirányzott finanszírozást. Ez a 2021–2027-es finanszírozási időszakban rendelkezésre bocsátott támogatás több mint 40%-os becsült növekedésének felel meg.

Az uniós költségvetés növelése

22 Az eszköz keretében nyújtott 2 milliárd euró vissza nem térítendő támogatás finanszírozása érdekében a Bizottság a többéves pénzügyi keret 6. fejezetének növelését javasolta. Ez a növelés a többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálatának keretében történne, amely magában foglalná a többéves pénzügyi keret 6. fejezete felső határának (folyó árakon) 10,5 milliárd euróval történő növelését²⁵ is.

23 A Bizottság a meglévő IPA III eszköz keretében nyújtott finanszírozás növelése helyett egy külön eszköz létrehozása mellett döntött. E választás indoklásaként rámutatott, hogy az IPA III-tól eltérően így például alkalmazni lehet egy teljesítményalapú instrumentumot, többek között előzetes feltételrendszer alkalmazását a finanszírozáshoz való hozzáférés megítéléséhez, valamint az eszköz kétharmadát hitelekre lehet felhasználni. A Bizottság azt is kiemelte, hogy az IPA III keretében nem lehet átcsoportosítani a forrásokat²⁶.

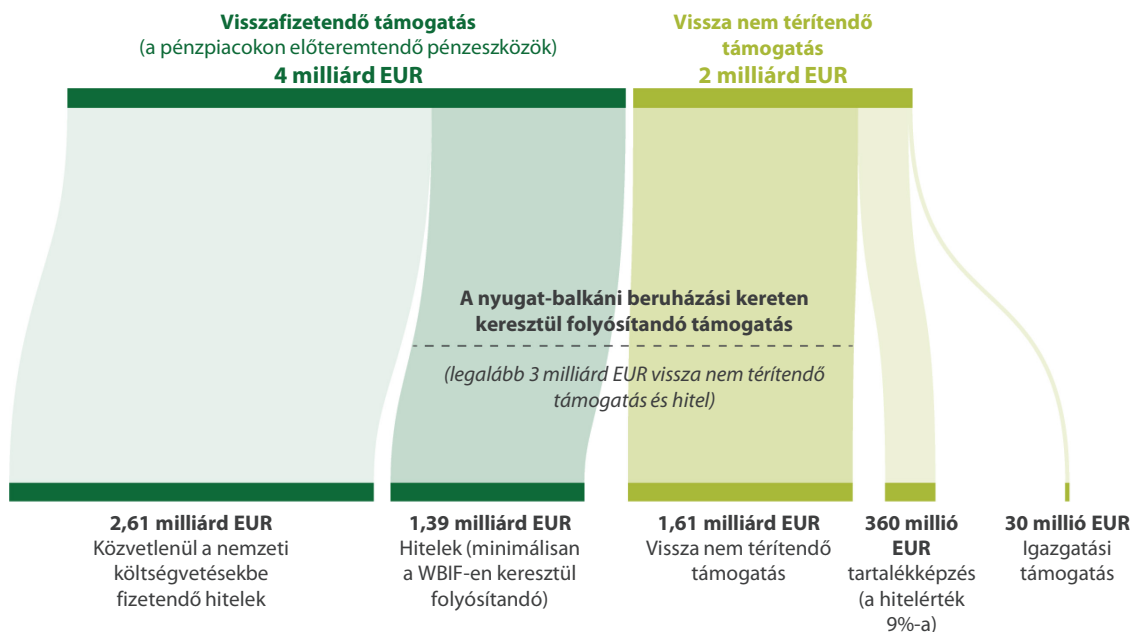
A források elosztása

24 A 6. cikk rendelkezik a források elosztásáról, összeségében a következő bontásban: kétharmad vonatkozik a hitelekre és egyharmad a vissza nem térítendő támogatásra (ideértve a vissza nem fizetendő támogatásokat, a kölcsönöket és egyéb támogatási formákat fedező tartalékokat, valamint az igazgatási segítségnyújtást) (lásd: [1. ábra](#)).

²⁵ Közlemény a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálatáról, 6. o.

²⁶ A pénzügyi kimutatás 1.5.5. pontja

1. ábra. Az eszköz költségvetése

Forrás: Európai Számvevőszék, a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló jogalkotási javaslat alapján

25 A tervezett 6 milliárd euró legalább 50%-át a **nyugat-balkáni beruházási kereten** (WBIF)²⁷ keresztül kell folyósítani. A WBIF egy külön erre a célra létrehozott nemzetközi beruházási platform, amely a Bizottságból, nemzetközi pénzügyi intézményekből, az uniós tagállamok kétoldalú fejlesztési bankjaiból és bilaterális donorokból áll (lásd: **43–45.** bekezdés).

26 A Bizottság a javaslat 6. cikkének (4) bekezdése értelmében az egyes kedvezményezett országok számára rendelkezésre álló összegeket a javaslat mellékletében megadott képlet szerint határozza meg, amely képlet a kedvezményezett ország népességének nagyságát és egy főre jutó GDP-jét kombinálja²⁸. Az eszköz keretébe tartozó támogatást a **költségvetési rendelet** 125. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott „költséghez nem kapcsolódó finanszírozás” formájában nyújtják a kedvezményezett országoknak.

²⁷ A javaslat 6. cikkének (5) bekezdése.

²⁸ COM(2023) 692, a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat melléklete.

27 Az eszköz nem helyettesíti az IPA III keretében a nyugat-balkáni országoknak nyújtott támogatást. Éppen ellenkezőleg, az eszköz célja, hogy kiegészítse az uniós támogatás egyéb formáit, például a kétoldalú és regionális IPA-programokat, valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alap²⁹ által társfinanszírozott, határokon átnyúló programokat. Mivel azonban a javasolt eszköz több célkitűzése hasonló az IPA III célkitűzéseivel (lásd: **13.** bekezdés és **II. melléklet**), alapvető fontosságú, hogy a Bizottság a javaslat 4. cikkének (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően különös figyelmet fordítson a támogatás összehangolására.

28 A források felszabadításának előfeltételeként a javaslat 9. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy minden nyugat-balkáni országnak eszökről szóló megállapodásokat és hitelmegállapodásokat kell kötnie a Bizottsággal. Ezek a megállapodások jogilag kötelező érvényűek lesznek, és részletes kötelezettségeket határoznak meg a kedvezményezett országok számára. A 9. cikk (4) bekezdése kötelezettséget ír elő az Unió pénzügyi érdekeinek e megállapodások révén történő védelmére. A 9. cikk (5) bekezdésének g) pontja az eszökről szóló megállapodás szerinti adatokhoz és dokumentumokhoz való hozzáférést szabályozza. Ez a rendelkezés azonban egyértelműbb lenne, ha a Bizottsággal és az Európai Csalás Elleni Hivatallal (OLAF) együtt az Európai Számvevőszéket is említenek (lásd: **47.** bekezdés).

Eltérések a költségvetési rendeletről és az NDICI-rendeletről

29 A teljes javaslat hét eltérést tartalmaz a költségvetési rendeletről, egy eltérést pedig a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközhöz (Globális Európa) képest (**NDICI-rendelet**). A legtöbb eltérés az ahhoz szükséges rugalmasságot biztosítja az eszköz számára, hogy valamely másik évben is fel lehessen használni az el nem költött forrásokat, illetve hogy a hitelek egy részét a WBIF-en keresztül lehessen folyósítani. Az eltéréseket a **IV. melléklet** sorolja fel.

III. fejezet – Reformprogramok

A nyugat-balkáni országok által benyújtandó reformprogramok

30 A finanszírozáshoz az egyes nyugat-balkáni országok kormányainak olyan reformprogramot kell kidolgozniuk, „amely meghatározza azokat a kulcsfontosságú

²⁹ (EU) 2021/1059 rendelet az ERFA és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről.

intézkedéseket, amelyeket az egyes kedvezményezettek a 2024–2027-es időszakban kívánnak meghozni az EU-hoz való társadalmi-gazdasági konvergencia felgyorsítása érdekében³⁰. A reformprogram „átfogó keretként fog szolgálni az eszköz célkitűzéseinek eléréséhez”³¹.

31 A reformprogramoknak tartalmazniuk kell a tervezett reformokhoz kapcsolódó kifizetési feltételeket³². A Bizottság értékeli és bizottsági végrehajtási határozat³³ útján jóváhagyja a reformprogramokat. A reformprogramok illetén kidolgozása bizonyosan növeli az országok felelősségvállalását, ugyanakkor jelentős mozgásteret hagy a nyugat-balkáni kormányoknak a folyósítás feltételeinek megtervezéséhez. A gyakorlatban a kedvezményezett országok már azelőtt konzultálnak a Bizottsággal a reformprogramokról, mielőtt benyújtanák azokat. Fontos azonban megjegyezni, hogy a javaslat nem teszi kifejezetten lehetővé a Bizottság számára, hogy kérje a kormányoktól a reformprogram-tervezetek felülvizsgálatát, illetve módosítását. Tekintettel az alábbiakban ismertetett kockázatokra, a **Bizottságnak és a jogalkotóknak mérlegelniük kellene** a 14. cikk olyan értelmű módosítását, hogy a Bizottság ne csak *észrevételeket tehessen* a reformprogram-tervezetekről, hanem azt is előírhasssa a nyugat-balkáni kormányoknak, hogy ezen észrevételeknek megfelelően *vizsgálják felül, illetve módosítsák* azokat. Ez a felülvizsgálat összhangban lenne azon határokon átnyúló programok jóváhagyási eljárásával, amelyekben a nyugat-balkáni országok is részt vesznek³⁴.

32 Fennáll annak a kockázata, hogy a reformprogramokban meghatározandó folyósítási feltételek nem elég ambiciózusak, és hogy az alapul szolgáló mutatók nem kellően egyértelműek és mérhetők. 2022-ben a jogállamiságról szóló különjelentésünk³⁵ következtetése az volt, hogy az uniós fellépés összességében korlátozott hatást gyakorolt az alapvető jogállamisági reformok előmozdítására, amelyek az uniós bővítési folyamat alapvető előfeltételei. Azt ajánlottuk, hogy a Bizottság tűzzön ki stratégiai célokat minden egyes bővítési ország számára úgy, hogy

³⁰ A javaslat indokolása, 2. o.

³¹ A javaslat (24) preambulumbekzdése.

³² A javaslat 12. cikkének (1) bekezdése.

³³ A javaslat 14. és 15. cikke.

³⁴ Az ERFA és a külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (az Interreg-rendelet) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló [\(EU\) 2021/1059 rendelet](#) 18. cikkének (3) és (4) bekezdése.

³⁵ **01/2022. sz. különjelentés:** „A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás: a törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák”.

végső hatásmutatókat és kapcsolódó mérföldköveket határoz meg az alapvető reformok tekintetében³⁶. Ezért a Bizottságnak képesnek kell lennie arra, hogy megkövetelje az országoktól a folyósítási feltételek felülvizsgálatát vagy módosítását, és adott esetben az ilyen mutatóknak a reformprogramokba való beépítését.

33 Korábbi különjelentéseinkből eredt az az észrevétel is, hogy nehéz fenntarthatóvá tenni a reformokat, különös tekintettel a nyugat-balkáni országok gyenge adminisztratív kapacitására³⁷. A javaslatból nem derül ki, hogy a Bizottság hogyan kívánja biztosítani e fenntarthatósági kockázat csökkentését. A javaslat csak azt feltételezi, hogy a kedvezményezett által kielégítő módon teljesített intézkedéseket „nem vonták vissza”³⁸. Az alapvető reformok esetében a fenntarthatóság még nagyobb jelentőséggel bír, mivel a javaslat 5. cikkének (1) bekezdésével összhangban ez is előfeltétele az eszköz keretében nyújtott támogatásnak (lásd: **15–19.** bekezdés).

34 A kedvezményezett országok által évente kétszer benyújtandó kifizetési kérelmek révén a Bizottság a források folyósítása előtt ellenőrizheti a vonatkozó feltételek teljesülését. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a reformok terén elért haladás nem kielégítő, mindaddig visszatarthatja a megfelelő összegeket, amíg a kedvezményezett ország nem teljesíti a vonatkozó feltételeket³⁹. Fontos, hogy amennyiben egy kedvezményezett ország a kezdeti negatív értékeléstől számított 12 hónapon belül (illetve 24 hónapon belül, ha a végrehajtás első évéről van szó) nem tette meg a szükséges lépéseket, a Bizottság a teljes támogatás összegét a vonatkozó kifizetési feltételekhez kapcsolódó résszel arányosan csökkenti (beleértve annak a WBIF-en keresztül folyósítandó részét is)⁴⁰.

35 Kedvezően értékeljük, hogy a Bizottság fokozott mértékben alkalmazta a feltételrendszert az eszköz révén történő finanszírozásra. Ez az új megközelítés megfelel azon korábbi ajánlásunknak, hogy a Bizottság erősítse meg a bővítési

³⁶ [01/2022. sz. különjelentés](#), 1. ajánlás – A bővítési folyamat során a jogállamisági reformok előmozdítására szolgáló mechanizmus megerősítése.

³⁷ [01/2022. sz. különjelentés](#) 32. bekezdés; valamint [21/2016. sz. különjelentés](#): Uniós előcsatlakozási támogatás az adminisztratív kapacitás erősítése érdekében a Nyugat-Balkánon.

³⁸ A javaslat 21. cikkének (2) bekezdése.

³⁹ A javaslat 21. cikkének (4) bekezdése.

⁴⁰ A javaslat 21. cikkének (5) bekezdése.

folyamat reformjainak előmozdítására szolgáló mechanizmust⁴¹. A javaslat szerint, ha egy ország nem teljesíti a kifizetési feltételeket, a Bizottság a finanszírozás összegének egy részét vagy egészét újraoszthatja a többi kedvezményezett ország között⁴². Ez még inkább arra ösztönzi a nyugat-balkáni országokat, hogy reformokat hajtsanak végre. Nem egyértelmű azonban, hogy ténylegesen mit jelent a feltételeknek a 21. cikk (2) bekezdése szerinti „kielégítő teljesítése”, és a „pénzeszközök teljes vagy részleges felszabadítására” vonatkozó kritérium sem⁴³. Ezért a **Bizottságnak mérlegelnie kell** belső iránymutatás kidolgozását a reformprogramokban meghatározott kifizetési feltételek kielégítő teljesítésének értékelésére. Az iránymutatásnak foglalkoznia kell a korábban teljesített feltételekkel kapcsolatos intézkedések esetleges visszavonásával is.

36 Végezetül a Bizottság csökkentheti a folyósítandó támogatást szabálytalanságok, csalás, korrupció és összeférhetetlenség feltárt esetei vagy azokkal kapcsolatos komoly aggályok esetén, ha később nem került sor korrekcióra a kedvezményezett ország részéről⁴⁴. A Bizottság az ilyen határozatot az OLAF által szolgáltatott információkra is alapozhatja. Nem említik azonban ennek kapcsán az Európai Számvevőszék jelentéseit. Ezért a **Bizottság és a jogalkotók mérlegeljék**, hogy a 21. cikk (7) bekezdésének végén kifejezetten megemlítsék a Számvevőszék jelentéseit.

Előfinanszírozás

37 A nyugat-balkáni országok reformprogramjaik benyújtását követően előfinanszírozási kifizetést is kérhetnek⁴⁵. A 20. cikkben meghatározott bizonyos feltételek mellett az eszköz keretében rendelkezésükre álló teljes támogatás legfeljebb 7%-ának megfelelő előfinanszírozásban részesülhetnek. Ez akár 390 millió euró előfinanszírozást is jelenthet.

⁴¹ 01/2022. sz. különjelentés, 3. ajánlás. A feltételrendszer alkalmazásának megerősítése az IPA III keretében.

⁴² A javaslat 21. cikkének (8) bekezdése, valamint (19) és (39) preambulumbekkezdése.

⁴³ A javaslat 12. cikkének (1) bekezdése.

⁴⁴ A javaslat 21. cikkének (7) bekezdése.

⁴⁵ A javaslat 20. cikke.

Rendkívül kedvezményes kölcsönök

38 A javasolt eszköz 4 milliárd euró összegű kölcsönt irányozna elő a nyugat-balkáni országok számára. A Bizottság úgy finanszírozná a hiteleket, hogy a szükséges forrásokat tőkepiacokon vagy pénzügyi intézményektől kölcsönözné, miközben az Unió által 2022-ben létrehozott *diverzifikált finanszírozási stratégiát* alkalmazná általános hitelfelvételi módszerként⁴⁶. A kölcsönöket rendkívül kedvezményes feltételek mellett nyújtják, a tőketörlesztés csak 2034-től kezdődne és legfeljebb 40 éves futamidővel járna⁴⁷, vagyis futamidejük még hosszabb lenne, mint az Ukrajnának 2023-ban nyújtott 35 éves futamidejű hiteleké⁴⁸.

39 Fontos megjegyezni, hogy az eszköz keretében javasolt hitelek jelentős növekedést jelentenének a korábbi többéves pénzügyi keretek keretében a nyugat-balkáni országoknak kölcsönzött összegekhez képest. A **2. ábra** összehasonlítja a korábbi és a jelenleg javasolt hiteleket.

⁴⁶ Lásd még: a [07/2022. sz. vélemény](#) a diverzifikált finanszírozási stratégiáról.

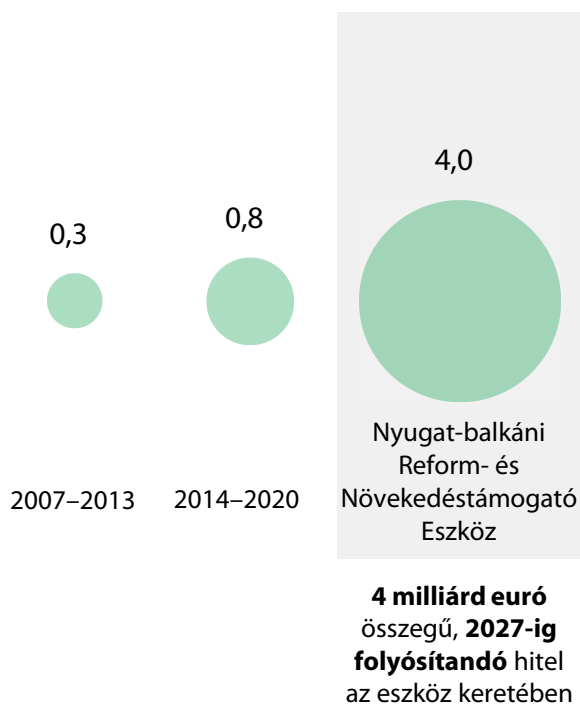
⁴⁷ A javaslat (36) preambulumbekzdése és 17. cikke.

⁴⁸ Az [\(EU\) 2022/2463 rendelet](#) az Ukrajna 2023. évi támogatását célzó eszköz (makroszintű pénzügyi támogatás plusz) létrehozásáról, (27) preambulumbekzdés, 2022.12.14.

2. ábra. A Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz keretében javasolt makroszintű pénzügyi támogatás és hitelek

A hat nyugat-balkáni ország számára rendelkezésre bocsátott hitelek

(milliárd euró)

Forrás: Európai Számvevőszék, a harmadik országoknak 2022-ben nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtásáról szóló bizottsági jelentést kísérő [SWD\(2023\) 244](#) bizottsági szolgálati munkadokumentum (1. melléklet), valamint a [Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozására irányuló javaslat](#) alapján.

40 A költségvetési rendelet 211. cikke (1) bekezdésében előírtaknak megfelelően a javasolt kölcsönöket az Unió közös tartalékalapjába fizetendő céltartalék fedezi. A javaslat 18. cikkének (1) bekezdése a tartalékfeltöltési rátát a hitelérték 9%-ában határozza meg. Ez megfelel az [NDICI-rendelet](#) 31. cikkének (5) bekezdésében a makroszintű pénzügyi támogatásra vonatkozóan meghatározott standard tartalékfeltöltési rátának, valamint a harmadik országoknak nyújtott hitelekre korábban alkalmazott rátának. A tartalékot az eszköz vissza nem térítendő támogatási részéből fizetnék ki, összesen 360 millió euró összegben (lásd: a fenti [1. ábra](#)). A javaslat 18. cikkének (1) bekezdése azt is lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy fokozatosan töltsen fel a céltartalékot a hitelek folyósításakor.

41 Korábbi véleményeinkben bíráltuk a Bizottságot amiatt, hogy nem hozott létre céltartalékot az Ukrajnának nyújtott hitelekre, és rámutattunk, hogy kockázatos a hiteleket közvetlenül az uniós költségvetésből garantálni⁴⁹. Ezért kedvezően értékeljük a Bizottság azon döntését, hogy a nyugat-balkáni országoknak nyújtott hitelekre nézve standard megközelítést javasol, vagyis 9%-os tartalékkal történő fedezést.

42 A 18. cikk (2) bekezdése azt is előírja a Bizottság számára, hogy a tartalékfeltöltési rátát „legalább háromévente” felül kell vizsgálni. Ennek érdekében a Bizottság fel lenne jogosítva felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására (lásd: **54.** bekezdés). A tartalékfeltöltési ráta felülvizsgálatának gyakorisága összhangban van a költségvetési rendelet 211. cikkének (1) bekezdésében meghatározott követelményekkel. Mivel azonban az eszköznek 2028 végéig kell működnie, a Bizottság a gyakorlatban az eszköz időtartama alatt egyszer újraértékelné a tartalékfeltöltési rátát.

Nyugat-balkáni beruházási keret (WBIF)

43 Az eszközből származó források legalább felét, azaz legalább 3 milliárd eurót a WBIF-en keresztül folyósítanak. Ez a keret 2009 óta működik, és az Európai Bizottság, a pénzügyi szervezetek, az uniós tagállamok és Norvégia közös pénzügyi platformja, amelynek célja a régió társadalmi-gazdasági fejlődését szolgáló köz- és magánszektorbeli beruházások terén folytatott együttműködés fokozása és a Nyugat-Balkán európai integrációjához való hozzájárulás⁵⁰. A kedvezményezett országok megfigyelőként vesznek részt ebben a platformban. A WBIF titkárságának az Európai Bizottság ad otthont, és jelenleg a részt vevő nemzetközi pénzügyi intézmények a következők:

- 1) Európa Tanács Fejlesztési Bankja;
- 2) Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD);
- 3) Európai Beruházási Bank (EBB) és Európai Beruházási Alap;
- 4) Világbank-csoport, beleértve a Nemzetközi Pénzügyi Társaságot;

⁴⁹ A **07/2022. sz. vélemény** a diverzifikált finanszírozási stratégiáról, különösen 15–17. bekezdés; valamint a **03/2023. sz. vélemény** az Ukrajnát támogató eszközről, 38–45. és 76. bekezdés.

⁵⁰ Sajtóközlemény – Az Európai Bizottság a gazdaságélénkítési és beruházási terv keretében további 680 millió euró összegű beruházási csomagot jelentett be a Nyugat-Balkán számára, 2023.12.13.

- 5) *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (német fejlesztési bank);
- 6) *Agence Française de Développement* (francia fejlesztési ügynökség).

44 A javaslat 6. cikkének (5) bekezdésével összhangban a WBIF-en keresztül nyújtott finanszírozás az eszköz keretében rendelkezésre álló valamennyi vissza nem térítendő támogatást (köribelül 1,6 milliárd euró) és legalább 1,4 milliárd euró kölcsönt foglalna magában (lásd: a fenti **1. ábra**). A 19. cikk (1) bekezdése tovább pontosítja, hogy ez a finanszírozás támogatná az „infrastrukturális beruházásokat”. A tervezett 3 milliárd euró összegű finanszírozást összefüggéseibe helyezi, ha tudjuk, hogy a Bizottság 2009 és 2023 között mintegy 2,94 milliárd euró összegű IPA-támogatást nyújtott a WBIF-en keresztül infrastrukturális beruházásokra (ebből 1,59 milliárd eurót 2021–2023-ban az IPA III keretében).

45 Fontos észrevételezni, hogy a WBIF-en keresztül nyújtandó finanszírozást fokozatosan fogják felszabadítani, az országoknak a reformprogramokban meghatározott reformok terén elért előrehaladásától függően⁵¹. A Bizottság a pénzeszközök felszabadítását engedélyező minden (a javaslat 21. cikkének (3) bekezdésében előírt) határozattal hathavonta határoz a WBIF-en vagy a nyugat-balkáni országok nemzeti költségvetésén keresztül rendelkezésre bocsátandó kifizetések arányáról is.

VI. fejezet. Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Az Európai Számvevőszék ellenőrzési jogai

46 A javaslat hangsúlyozza, hogy a nyugat-balkáni országokban tovább kell erősíteni az ellenőrzési és a kontrollmechanizmusokat. Kifejezetten elismeri továbbá az Európai Számvevőszéknek az eszköz keretében felhasznált pénzeszközökkel kapcsolatos ellenőrzési jogait (az EUMSZ 285. és 287. cikkéből eredően). A javaslat 9. cikkének (4) bekezdése kimondja, hogy az eszközről szóló megállapodásnak, a hitelmegállapodásoknak, valamint az uniós pénzeszközökben részesülő személyekkel vagy szervezetekkel aláírt megállapodásoknak biztosítaniuk kell [a költségvetési rendeletnek az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében történő együttműködésről szóló] „129. cikkében meghatározott kötelezettségek teljesítését”. A javaslat egyes rendelkezései azonban további pontosításra szorulnak.

⁵¹ A javaslat 19. cikkének (5), (6) és (7) bekezdése.

A dokumentumokhoz való hozzáférés az eszközzől szóló megállapodás alapján

47 A 9. cikk kötelezettséget ír elő az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmére az egyes kedvezményezett országokkal kötendő eszközzől szóló megállapodás révén. Konkrétan az eszközzől szóló megállapodás részletes rendelkezéseket állapít meg „a kedvezményezettek elkötelezettsége a hatékonyabb és eredményesebb kontrollrendszerek irányába történő” előrelépéssel⁵², valamint „az eszköz szerinti irányítással, kontrollal, felügyelettel, nyomon követéssel, értékeléssel, jelentéstétellel és ellenőrzéssel, valamint a rendszer-felülvizsgálatokkal, a vizsgálatokkal, a csalás elleni intézkedésekkel és az együttműködéssel”⁵³ kapcsolatosan. A **28.** bekezdésben kifejtettek szerint azonban az adatokhoz és dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló 9. cikk (5) bekezdésének g) pontja egyértelműbb lenne, ha a Bizottsággal és az OLAF-fal együtt megemlítené az Európai Számvevőszéket is. Ezért a Számvevőszék jogaival kapcsolatos félreértések elkerülése érdekében **a Bizottság és a jogalkotók mérlegeljék**, hogy a 9. cikk (5) bekezdésének g) pontjában egyértelműen megnevezik az Európai Számvevőszéket.

A dokumentumokhoz való hozzáférés a WBIF keretében

48 Amint azt korábban említettük, az eszközből származó finanszírozás legalább felét (az összes vissza nem térítendő támogatást is beleértve) a WBIF keretében létrehozott, az EBRD és az EBB által kezelt közös alapon keresztül folyósítanak. Ezeket az összegeket a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében a nemzetközi pénzügyi intézményekkel folytatott *közvetett irányítás* keretében kell végrehajtani. A közös alap általános feltételei egyértelmű ellenőrzési jogokat biztosítanak az Európai Számvevőszék számára, beleértve a dokumentumokhoz való hozzáférést és szükség esetén a helyszíni ellenőrzésekhez való jogot⁵⁴. Meg kell jegyezni azonban, hogy a múltban a WBIF-ben részt vevő hat pénzügyi intézmény egyike, a Világbank-csoport akadályozta az Európai Számvevőszék hozzáféréseit az ellenőrzési munkája megfelelő elvégzéséhez szükséges dokumentumokhoz⁵⁵.

⁵² A javaslat 9. cikke (5) bekezdésének a) pontja.

⁵³ A javaslat 9. cikke (5) bekezdésének c) pontja.

⁵⁴ Az Európai Nyugat-Balkán Közös Alap általános feltételei, legutóbb 2023. szeptember 6-án módosítva, 5.11. pont. A Bizottság vizsgálata, 35. o.

⁵⁵ A Számvevőszék 2018. évi éves jelentése, 2019.10.8., 285. o.

A hitelmegállapodásokhoz kapcsolódó ellenőrzési jogok

49 A javaslat 22. cikke (2) bekezdésének d) pontja kimondja, hogy az eszközről szóló megállapodásnak a következő kötelezettségeket kell előírnia a kedvezményezett országok számára: „kifejezett felhatalmazás a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék és adott esetben az Európai Ügyészség számára arra, hogy gyakorolják (...) jogaikat”. A javaslat 9. cikkének (4) bekezdésétől eltérően azonban, amely kötelezettséget ír elő az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, a 22. cikk (2) bekezdése nem tér ki kifejezetten a hitelmegállapodásokra. Az egyértelműség és a konzisztencia érdekében, valamint az Európai Számvevőszék ellenőrzési jogaival kapcsolatos félreértések elkerülése érdekében a **Bizottságnak és a jogalkotóknak mérlegelniük kellene**, hogy a 22. cikk (2) bekezdésében az eszközről szóló megállapodás mellett említsék a hitelmegállapodásokat is.

Nemzeti belső kontrollrendszerek és nemzeti ellenőrző hatóságok

50 A közvetlenül a nemzeti költségvetésekbe folyósított hitelek esetében a Bizottság a nyugat-balkáni országok meglévő belső kontrollrendszereire támaszkodna⁵⁶. Ez a megközelítés összhangban van az IPA III-mal, amelynek keretében az uniós források egy részét *közvetett irányítással* hajtják végre (kivéve Bosznia-Hercegovinát és Koszovót), az országokkal kötött pénzügyikeret-partnerségi megállapodásokban meghatározott intézményi felépítéssel⁵⁷. A rendeletjavaslat értelmében a nemzeti szervezetek „rendszeres párbeszédet folytatnak az Európai Számvevőszékkel, az OLAF-fal és adott esetben az Európai Ügyészséggel”⁵⁸.

51 Kedvezően értékeljük, hogy a Bizottság a kialakult intézményi struktúra mellett döntött. A legutóbbi, 2023. novemberi bővítési jelentések azonban rámutattak arra, hogy a nyugat-balkáni országok felkészültsége a pénzgazdálkodás területén a „bizonyos felkészültségi szinttől” a „mérsékelt felkészültig” terjed (lásd: [V. melléklet](#)). Az sem világos, hogy a 23. cikkben pontosan mely szervekre utal a *nemzeti ellenőrző hatóságok* fogalma. A Bizottság arról tájékoztatott bennünket, hogy ez a szöveghely a nemzeti költségvetések ellenőrzéséért felelős nemzeti/állami számvevőszékekre

⁵⁶ A javaslat 23. cikkének (1) bekezdése.

⁵⁷ Lásd például a [pénzügyikeret-partnerségi megállapodást](#) az Európai Bizottság és az Albán Köztársaság között, különösen annak 10., 11. és 50. cikkét.

⁵⁸ A javaslat 23. cikkének (3) bekezdése.

(szolgáltatokra) vonatkozik, vagyis az IPA-alapok közvetett irányítására létrehozott IPA ellenőrző hatóságokra nem.

52 Fontos, hogy az eszköz célja a nyugat-balkáni országok ellenőrzési és kontrollrendszereinek megerősítése. A 23. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „A reformprogramok a végrehajtás első éveiben prioritásként kezelik a 32. tárgyalási fejezethez kapcsolódó reformokat, különös tekintettel az államháztartási gazdálkodásra és a belső kontrollra (...)”, valamint olyan egyéb intézkedéseket, mint a csalás, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem. A javaslat azonban még egyértelműbb lenne, ha ezeket a prioritásokat a reformprogramok tartalmáról szóló 13. cikk is egyértelműen meghatározná (lásd: **30–36.** bekezdés). A **Bizottságnak és a jogalkotóknak ezért fontolóra kell venniük**, hogy a javaslat 13. cikkének (1) bekezdésében is szerepeltessék ezeket a prioritásokat.

V. fejezet. Nyomon követés, jelentéstétel és értékelés

53 A javaslat 24. cikke értelmében a Bizottságnak nyomon kell követnie az eszköz végrehajtását, és éves jelentéseket kell készítenie az elért eredményekről. A javaslat azt is meghatározza, hogy az eszköz nyomon követésére használt mutatóknak „a lehető legnagyobb mértékben összhangban kell lenniük az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) eredménykeretében, az EFFA+ eredménymérési keretében és a WBIF-ben foglalt fő szervezeti mutatókkal”⁵⁹. Kedvezően értékeljük ezt a megközelítést, mivel az **IPA III rendeletben** meghatározottakkal összhangban lévő mutatók alkalmazása azzal az előnnyel jár, hogy az eszközt összhangba hozza más előcsatlakozási támogatásokkal. Lehetővé tenné továbbá az eredmények összesítését, és megkönnyítené az eszköz célkitűzéseinek elérése felé tett előrehaladás nyomon követését. A javaslat 25. cikke továbbá előírja a Bizottság számára, hogy 2028 és 2031 között utólagos értékelést végezzen az eszközzel.

VI. fejezet. Záró rendelkezések

54 A 26. cikk feljogosítja a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a hitelekre vonatkozó tartalékfeltöltési ráta módosítása céljából, a javaslat 18. cikkének (3) bekezdésének megfelelően. Amint azt a **42.** bekezdés kifejti, a Bizottság az eszköz időtartama alatt egyszer újraértékelné a tartalékfeltöltési rátát.

⁵⁹ A javaslat 13. cikkének (2) bekezdése.

Pénzügyi kimutatás

55 A pénzügyi kimutatás az eszköz igazgatási és emberi erőforrásainak növelését irányozza elő. E kimutatás alapján a 2024–2027-es időszakban az igazgatási költségek összesen mintegy 34 millió eurót tennének ki⁶⁰. Ebből az összegből 4 020 000 eurót a többéves pénzügyi keret 7. fejezetén (*Európai közigazgatás*) belül különítenének el.

56 A Bizottságnál felmerülő szükséges emberi erőforrásokat 24 teljes munkaidős egyenértékre becsülték. Ez 6 tisztviselőt és ideiglenes alkalmazottat, valamint 18, főként szerződéses alkalmazottból álló álláshelyet foglalna magában. A 24 főből 9 főt az Unió nyugat-balkáni országokban működő külképviselőin alkalmaznának.

⁶⁰ Pénzügyi kimutatás, 48. o.

Záró megjegyzések

57 Az uniós csatlakozás egyik feltétele a működő piacgazdaság. Már sok éve azonban a nyugat-balkáni országoknak az Unióhoz való gazdasági felzárkózása nem kielégítő. A Bizottság javaslatot tett a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozására a gazdasági növekedés fellendítése és az uniós tagállamok átlagos jövedelmi szintjéhez való felzárkózása érdekében. A javasolt eszköz legfeljebb 6 milliárd euró támogatást – 2 milliárd euró vissza nem térítendő támogatást és 4 milliárd euró kölcsönt – nyújtana. Ezen összegek jelentős mértékben – a becslések szerint több mint 40%-kal – megnövelnék a nyugat-balkáni országok számára a 2021–2027-es időszakban előirányzott finanszírozást. Mivel a javasolt eszköz több célkitűzése hasonló az IPA III célkitűzéseivel, alapvető fontosságú, hogy a Bizottság különös figyelmet fordítson a támogatás összehangolására. A javaslat a hitelek 9%-os tartalékkal való fedezését irányozza elő. Ez megfelel az uniós költségvetés potenciális veszteségekkel szembeni védelme érdekében alkalmazott standard tartalékfeltöltési rátának a harmadik országoknak nyújtott hitelek esetében.

58 A javaslat az eszköz keretében nyújtott finanszírozás feltételelességét szigorítja azáltal, hogy a kifizetéseket az egyes reformprogramokban meghatározandó feltételek teljesítéséhez köti. A javaslat szerint azonban számos szempontot csak olyan későbbi megállapodások részeként határoznának meg, amelyeket csak az eszköz létrehozásáról szóló rendelet hatálybalépését követően fognak megkötni. A nyugat-balkáni kormányok által a Bizottsággal konzultálva benyújtandó reformprogramoknak egyértelmű feltételeket kell meghatározniuk a támogatás folyósítására vonatkozóan.

59 A Bizottság a nyugat-balkáni országokkal való együttműködés kialakult keretére támaszkodna. Az eszközből származó finanszírozás legalább felét (az összes vissza nem térítendő támogatást is beleértve) a WBIF-en, egy 2009 óta működő beruházási platformon keresztül folyósítanák. A nemzeti költségvetéseken keresztül folyósított hitelek esetében a Bizottság az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében elsősorban a kedvezményezett országok belső kontrollrendszereire támaszkodna. Egyes országok hatóságainak azonban szerények az adminisztratív kapacitásai. Ezért fontos, hogy az eszköz a végrehajtás első éveiben prioritásként kezelje a pénzügyi ellenőrzés területét érintő reformokat.

60 A jogalkotási javaslat felülvizsgálatának eredményeként javasoljuk, hogy a **Bizottság és a jogalkotók mérleeljék a következőket:**

- annak egyértelművé tétele, hogyan kell lefolynia a pénzeszközök visszatartására vonatkozó eljárásnak, amikor egy kedvezményezett ország nem tesz eleget a finanszírozás valamely előfeltételének (lásd: **19.** bekezdés);
- annak lehetővé tétele, hogy a Bizottság előírhasa a nyugat-balkáni kormányoknak a reformprogramok felülvizsgálatát, illetve módosítását (lásd: **31.** bekezdés);
- a reformprogramokban meghatározott kifizetési feltételek kielégítő teljesítésének értékeléséhez belső iránymutatás kidolgozása (lásd: **35.** bekezdés);
- a Számvevőszék jelentéseinek egyértelmű említése azon dokumentumok között, amelyek alapul szolgálhatnak a Bizottság támogatáscsökkentésre vonatkozó döntéséhez (lásd: **36.** bekezdés);
- a Számvevőszéknek az adatokhoz és dokumentumokhoz való, az eszközzel szülő megállapodás értelmében fennálló hozzáférési jogának egyértelművé tétele és ezáltal összhangba hozása a Bizottság és az OLAF jogaival (lásd: **47.** bekezdés);
- a hitelmegállapodások kifejezett említése az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről szóló 22. cikkben (lásd: **49.** bekezdés);
- a pénzügyi ellenőrzés területe kiemelt reformjainak említése a javaslatnak a reformprogramok tartalmát szabályozó 13. cikkében (lásd: **52.** bekezdés).

A véleményt 2024. január 30-i luxembourgi ülésén fogadta el a Bettina Jakobsen számvevőszéki tag elnökölte III. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

Mellékletek

I. melléklet. Az e véleményhez figyelembe vett korábbi számvevőszéki jelentések és vélemények

A csatlakozás előtt álló országokkal és az uniós bővítési folyamattal foglalkozó különjelentések

01/2022. sz. különjelentés	A nyugat-balkáni országok jogállamiságához nyújtott uniós támogatás A törekvések ellenére nem szűntek meg egyes alapvető problémák
27/2018. sz. különjelentés	A Törökországi Menekülteket Támogató Eszköz Hasznos segítség, de fokozni kell a költséghatékonyságot
07/2018. sz. különjelentés	A Törökországnak nyújtott előcsatlakozási támogatás egyelőre csak korlátozottan eredményes
21/2016. sz. különjelentés	Uniós előcsatlakozási támogatás az adminisztratív kapacitás erősítése érdekében a Nyugat-Balkánon metaellenőrzés
20/2016. sz. különjelentés	Az adminisztratív kapacitás erősítése Montenegróban előrelépés történt, de sok fontos területen jobb eredményekre van szükség
11/2016. sz. különjelentés	Az adminisztratív kapacitás erősítése Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban kevés haladás nehéz körülmények között
19/2014. sz. különjelentés	A Szerbiának nyújtott uniós előcsatlakozási támogatás
18/2012. sz. különjelentés	A Koszovónak a jogállamiság területén nyújtott európai uniós támogatás
14/2011. sz. különjelentés	Javították-e az európai uniós támogatások Horvátország képességét a csatlakozás utáni támogatások kezelésére?

A Számvevőszék harmadik országoknak nyújtott hitelekkel foglalkozó kiadványai

03/2023. sz. vélemény	az Ukrajna-eszköz létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról [2023/0200 (COD)]
A 2022. évi éves jelentés	Éves jelentések a 2022. évi pénzügyi évről
05/2023. sz. különjelentés	Az Európai Unió pénzügyi környezete A széttagolt szerkezet miatt további egyszerűsítésre és jobb elszámoltathatóságra van szükség
07/2022. sz. vélemény	Vélemény az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletnek a diverzifikált finanszírozási stratégia mint általános hitelfelvételi módszer bevezetése tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról [2022/0370(COD)]

II. melléklet. A javaslat, illetve az IPA III rendelet célkitűzéseinek összehasonlítása

A javaslat célkitűzései	Az IPA III rendelet célkitűzései
<p><u>I. Általános célkitűzések (a javaslat 3. cikkének (1) bekezdése szerint)</u></p> <p>Az eszköz általános célkitűzései az alábbiak:</p> <p>a) a regionális gazdasági integráció és az Unió egységes piacába való fokozatos integráció felgyorsítása;</p> <p>b) a kedvezményezettek gazdasági Unióhoz való társadalmi-gazdasági konvergenciájának felgyorsítása;</p> <p>c) az uniós értékekkel, joggal, szabályokkal, normákkal, szakpolitikákkal és gyakorlatokkal való összehangolás uniós tagság céljából történő felgyorsítása.</p>	<p><u>I. Az IPA III általános célkitűzése (az IPA-rendelet 3. cikkének (1) bekezdése szerint)</u></p> <p>Az IPA III általános célkitűzése, hogy támogassa az I. mellékletben felsorolt kedvezményezetteket azon politikai, intézményi, jogi, közigazgatási, társadalmi és gazdasági reformok elfogadásában és végrehajtásában, amelyekre ezen kedvezményezetteknek a jövőbeli uniós tagság céljából szükségük van ahhoz, hogy megfeleljenek az uniós értékeknek, valamint hogy fokozatosan igazodjanak az uniós szabályokhoz, előírásokhoz, szakpolitikákhoz és gyakorlatokhoz (a továbbiakban: uniós vívmányok), ezáltal hozzájárulva a kölcsönös stabilitáshoz, biztonsághoz, békéhez és jóléthez.</p>
<p><u>II. A konkrét célkitűzések (a javaslat 3. cikkének (2) bekezdése)</u></p> <p>a) a kedvezményezettek átállásának felgyorsítása olyan fenntartható és inkluzív gazdaságokra, amelyek képesek ellenállni az uniós egységes piac versenypiaci nyomásának, valamint stabil beruházási környezetre;</p> <p>b) a regionális gazdasági integráció ösztönzése, különösen a közös regionális piac létrehozása terén elért eredmények révén;</p> <p>c) a kedvezményezettek uniós egységes piacba való gazdasági integrációjának fokozása;</p>	<p><u>II. Az egyedi célkitűzések (az IPA-rendelet 3. cikkének (2) bekezdése)</u></p> <p>a) megerősíteni a jogállamiságot, a demokráciát, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartását, többek között a független igazságszolgáltatás előmozdítása, a megerősített biztonság, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, a nemzetközi jognak való megfelelés, a tömegtájékoztatás szabadsága és a tudományos élet szabadsága, valamint a civil társadalom számára támogató környezet révén, előmozdítani a megkülönböztetés tilalmát és a toleranciát, biztosítani a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak tiszteletben tartását és a nemek közötti egyenlőség előmozdítását és javítani a migrációkezelést, ideértve a határigazgatást és az irreguláris migrációval szembeni fellépést, valamint a kényszerű lakóhelyelhagyás kezelését;</p> <p>b) megerősíteni a közigazgatás hatékonyságát, valamint támogatni az átláthatóságot, a strukturális reformokat és a jó kormányzást minden szinten, többek között a közbeszerzés és az állami támogatások területén;</p> <p>c) kialakítani az I. mellékletben felsorolt kedvezményezettek szabályait, előírásait, szakpolitikáit és gyakorlatait az Unióéhoz közelítve, továbbá megerősíteni a regionális együttműködést, a megbékélést és a jószomszédi viszonyt, valamint az emberek közötti kapcsolatokat és a stratégiai kommunikációt;</p>

A javaslat célkitűzései
d) a regionális gazdasági integráció és az EU egységes piacába való fokozott integráció támogatása a régión belüli összeköttetéseknek a transzeurópai hálózatokkal összhangban történő javítása révén;
e) a zöld átállás felgyorsítása a Nyugat-Balkánra vonatkozó 2020. évi zöld menetrenddel összhangban, valamennyi gazdasági ágazatra, különösen az energiaágazatra kiterjedően, beleértve a dekarbonizált, klímasegletes, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és körforgásos gazdaságra való átállást is;
f) a digitális átalakulás – mint a fenntartható fejlődés és az inkluzív növekedés előmozdítója – támogatása;
g) az innováció fellendítése, különösen a kkv-k esetében, valamint a zöld és digitális átállás támogatása érdekében;
h) a minőségi oktatási, képzési, átképzési és továbbképzési politika, valamint a foglalkoztatáspolitikai élénkítése;
i) a bővítési folyamat alapkérdéseinek, többek között a jogállamiságnak, a demokráciának, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának további erősítése, a független igazságszolgáltatás, a megerősített biztonság, valamint a csalás, a korrupció, a szervezett bűnözés és a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása, az adókijátszás és az adócsalás elleni küzdelem előmozdítása révén; a nemzetközi jog betartása; a média és a tudományos élet szabadságának erősítése, valamint a civil társadalom számára támogató környezet előmozdítása; a szociális párbeszéd előmozdítása; a nemek közötti egyenlőség, a megkülönböztetésmentesség és a tolerancia előmozdítása a kisebbségekhez tartozó személyek jogai tiszteletben tartásának biztosítása és megerősítése érdekében;

Az IPA III rendelet célkitűzései
d) megerősíteni a gazdasági és társadalmi fejlődést és kohéziót, különös figyelemmel a fiatalokra, többek között minőségi oktatási és foglalkoztatási szakpolitikák révén, beruházások és a magánszektor-fejlesztés támogatása révén, a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k), valamint a mezőgazdaságra és a vidékfejlesztésre összpontosítva;
e) megerősíteni a környezetvédelmet, növelni az éghajlatváltozással szembeni rezilienciát, felgyorsítani az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérést, fejleszteni a digitális gazdaságot és társadalmat, és megerősíteni a fenntartható konnektivitást annak valamennyi dimenziójában;
f) támogatni a területi kohéziót, valamint a szárazföldi és a tengeri határon átnyúló együttműködést, ideértve a transznacionális és az interregionális együttműködést is.

A javaslat célkitűzései

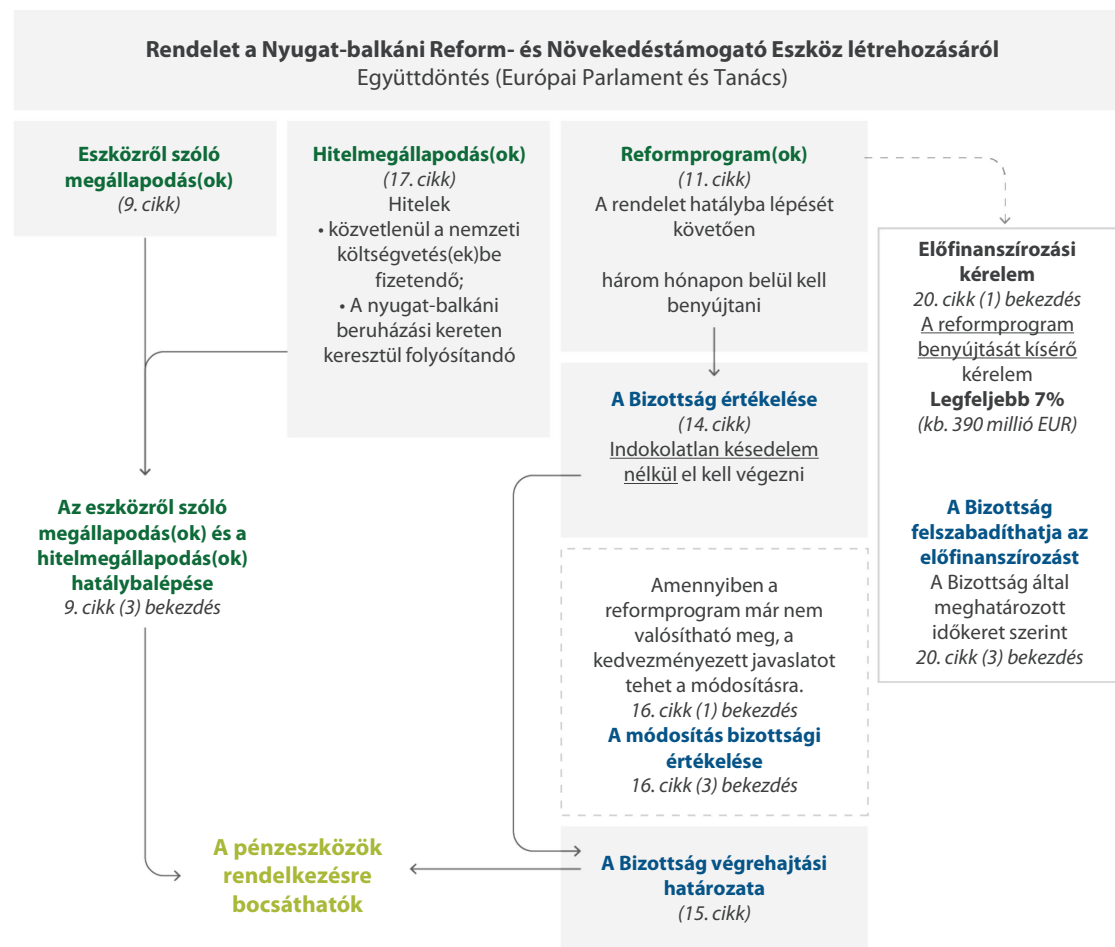
j) a közigazgatás hatékonyságának megerősítése, valamint az átláthatóság, a strukturális reformok és a jó kormányzás támogatása minden szinten, többek között az államháztartási gazdálkodás, a közbeszerzések és az állami támogatások ellenőrzése területén; a nyugat-balkáni kedvezményezetteknek a nemzetközi igazságszolgáltatás támogatásában és érvényesítésében részt vevő kezdeményezések és szervezetek támogatása.

Megjegyzés: Az egymásnak megfelelő színek hasonló célokat jeleznek.

Forrás: Európai Számvevőszék, az IPA III rendelet és a javaslat alapján.

Az IPA III rendelet célkitűzései

III. melléklet. A Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszközzel szembeni rendelet hatálybalépését követően megkötendő megállapodások

Forrás: Európai Számvevőszék, a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló jogalkotási javaslat alapján.

IV. melléklet. Eltérések a költségvetési rendeletről és az NDICI-rendeletről

Eltérések az (EU, Euratom) 2018/1046 rendeletről (költségvetési rendelet)

Javaslat – Rendelet a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról		Költségvetési rendelet A cikk megnevezése
Az eltérést alkalmazó cikk	Az eltérés célja	
A 10. cikk (1) bekezdése	A fel nem használt, eszköz szerinti kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatokat automatikusan át kell vinni, és azok a következő pénzügyi év december 31-ig lekötethetők és felhasználhatók. A következő pénzügyi évben először az átvitt összeget kell felhasználni.	A 12. cikk (4) bekezdése Előirányzatok megszüntetése és átvitele
A 10. cikk (3) bekezdése	Az eszköz szerinti valamely tevékenység teljes vagy részleges végre nem hajtásának eredményeképpen visszavont kötelezettségvállalások összegének megfelelő kötelezettségvállalási előirányzatok újra elérhetővé válnak az eredeti költségvetési tétel számára.	15. cikk A visszavont kötelezettségvállalásoknak megfelelő előirányzatok újbóli rendelkezésre bocsátása
A 17. cikk (2) bekezdése (36) preambulumbekkezdés	A hitel folyósítása a kedvezményezett javára a WBIF-en keresztül is végrehajtható. A visszafizetett összegeket átutalják a kedvezményezettnek.	A 220. cikk (4) bekezdése Pénzügyi támogatások – Szabályok és végrehajtás
A 17. cikk (3) bekezdése	A hitelmegállapodás tartalmazza az előfinanszírozás összegét és az előfinanszírozás elszámolására vonatkozó szabályokat.	A 220. cikk (5) bekezdése Pénzügyi támogatások – Szabályok és végrehajtás
A 18. cikk (1) bekezdése	A tartalékfeltöltésre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalásokat 2027. december 31-ig kell megtenni.	A 211. cikk (2) bekezdése második albekezdésének utolsó mondata

Javaslat – Rendelet a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról		Költségvetési rendelet A cikk megnevezése
Az eltérést alkalmazó cikk	Az eltérés célja	
	A tartalékot fokozatosan kell befizetni, és legkésőbb a hitelek teljes folyósításakor kell teljes mértékben feltölteni.	A pénzügyi kötelezettségekre vonatkozó tartalékok feltöltése
A 21. cikk (9) bekezdése (42) preambulumbekendés	Az eszközből közvetlenül a kedvezményezettek nemzeti költségvetésébe folyósított, pénzügyi támogatásként kifizetett finanszírozás tekintetében a kifizetési határidő az e cikk (4) bekezdése szerinti, a kedvezményezettnek történő folyósítás engedélyezéséről szóló határozat közzétételének napjától kezdődik.	A 116. cikk (2) bekezdése A kifizetésekre vonatkozó határidők
A 21. cikk (10) bekezdése (42) preambulumbekendés	Az e cikk és az e rendelet 22. cikke alapján közvetlenül a kedvezményezettek nemzeti költségvetésébe folyósított pénzügyi támogatásként teljesített kifizetések esetében helyénvaló kizárni, hogy a Bizottság késedelmi kamatot fizessen a kedvezményezettnek.	A 116. cikk (5) bekezdése A kifizetésekre vonatkozó határidők

Eltérések a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról szóló (EU) 2021/947 (NDICI) rendeletről

Javaslat – Rendelet a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról		NDICI-rendelet A cikk megnevezése
Az eltérést alkalmazó cikk	Az eltérés célja	
A 6. cikk (3) bekezdése (19) preambulumbekkezdés	A kedvezményezetteknek hitel formájában nyújtott támogatás nem képezi a külső tevékenységi garanciának az (EU) 2021/947 rendelet 31. cikkének (4) bekezdése értelmében vett összegének részét.	A 31. cikk (3) bekezdésének második mondata és a 31. cikk (4) bekezdése EFFA+, a külső tevékenységi garancia, költségvetési biztosítékok és harmadik országoknak nyújtott pénzügyi támogatás – Hatókör és finanszírozás

Forrás: Európai Számvevőszék, a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló jogalkotási javaslat alapján.

V. melléklet. A nyugat-balkáni országok felkészültségének áttekintése a pénzügyi ellenőrzés területén

2023. évi bővítési jelentés	32. fejezet: Pénzügyi ellenőrzés
Albánia SWD(2023) 690	Albánia mérsékelten felkészült a pénzügyi ellenőrzés területén. A jelentéstételi időszakban némi előrelépés történt a belső kontrollra és a belső ellenőrzésre vonatkozó jogi keret aktualizálása terén. (72. oldal).
Bosznia–Hercegovina SWD(2023) 691	Bosznia-Hercegovina bizonyos felkészültségi szintet ért el ezen a területen. Némi előrelépés történt, nevezetesen az állami belső pénzügyi ellenőrzésre (PIFC) vonatkozó stratégiák végrehajtásában állami szinten és mindkét entitás területén, összevont jelentések készítése, az online beszámolási kapacitások erősítése, valamint a PIFC-ért felelős köztisztviselők jobb képzése terén. (77. oldal).
Koszovó SWD(2023) 692	Ezen a területen megfigyelhető némi felkészültség . Koszovó csekély előrelépést ért el a jelentéstételi időszakban, amennyiben elfogadta az államháztartási gazdálkodásra vonatkozó 2022–2026-os új stratégiát és annak cselekvési tervét. (75. oldal).
Észak-Macedónia SWD(2023) 693	Az ország mérsékelten felkészült a pénzügyi ellenőrzés területén. Némi előrelépés történt a csalásellenes koordinációs szolgálat hálózatának létrehozása, a sarkalatos költségvetési törvény és az ellenőrzésről szóló törvény elfogadása, valamint a Parlament és az Állami Számvevőszék közötti egyetértési megállapodás aláírása az egyes ellenőrzési jelentések nyomon követésének megerősítése érdekében. (71. oldal).
Montenegró SWD(2023) 694	Montenegró mérsékelten felkészült a pénzügyi ellenőrzés területén. Összességében csekély előrelépés történt a tavalyi ajánlások végrehajtása terén. 2022 decemberében új államháztartási gazdálkodással kapcsolatos reformprogramot fogadtak el, így az államháztartási belső ellenőrzés stratégiai kerete mára nagy vonalakban működik. (81. oldal).
Szerbia SWD(2023) 695	Szerbia mérsékelten felkészült a pénzügyi ellenőrzés területén. A jelentéstételi időszakban tapasztalt csekély előrelépés különösen az államháztartási belső ellenőrzés (PIFC) folyamatos végrehajtása terén történt. (89. oldal).

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2024

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi weboldalai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-1620-7	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/939199	QJ-AB-24-003-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-1637-5	ISSN 1977-5733	doi:10.2865/24320	QJ-AB-24-003-HU-N